

Za mlade Evropljane iz dobrostojećih porodica u 17. i 18. veku, bio je običaj da svoje studije završe dužim putovanjem kroz Flandriju, Francusku, Švajcarsku ili (naravno) Italiju. Prilika da konsolidujete svoje učenje, oslobođeni porodice, da se razvijete i steknete nova iskustva: bilo je mnogo dobrih razloga da krenete na **Grand Tour**.

Takođe uvereni da putovanja mogu proširiti naše znanje, predlažemo naše sopstveno putovanje u otkrivanje, kroz slike, mesta koja su najviše pogođena globalnim zagrevanjem u Italiji i jugoistočnoj Evropi. **U svakoj zemlji posećujemo gradove u kojima su prosečne temperature najviše porasle između 1960-ih i 2010-ih.** Projekat je producirao OBCT za Evropsku mrežu novinarstva podataka.

Veliki obilazak prošlosti povremeno je inspirisao uzvišena umetnička dela. Skromnije, obilazimo ove gradove u nadi da ćemo podići svest o problemu koji, kao što će se videti, ne štedi ni najudaljenije krajeve. Nadamo se da već neće biti kasno kada se prisetimo da će nam letenje preblizu Suncu spaliti krila. U svakom slučaju, počnimo u Italiji.

Novate Mezzola (Lombardija, Italija)

Penjući se severno od Milana, oko jezera Garlate, zatim jezera Komo sa istoka, prelazite prirodni rezervat Pian di Spagna i krećete se duž obala konačnog jezera. Konačno, Novate Mecola, grad od 1885 stanovnika sa solidnom reputacijom: dva veka je vađenje granita bilo srce njegove privrede, o čemu se priča u Muzeju kamenoklesarstva.

Samolaco (Lombardija, Italija)

Nastavljajući na sever od Novate Mecola, prateći tok Mere, za samo nekoliko minuta stižete do Samolacoa. Ovaj grad, koji se sastoji od brojnih manjih zaseoka, čuva zapanjujuće bogatstvo tradicije i istorije Valchiavenne (na primer, najstariji „kroti“ u regionu). Roditelji Artura Umberta Ilije, predsednika Argentine od 1963. do 1966. godine, poreklom su iz Samolaca.

Kozje (Savinjska, Slovenija)

Umorni ste od Alpa? Idemo u Sloveniju, u Kozjanski park prirode, gde je prirodni sjaj dobro očuvan. Nalazimo se na Kozju, gradu od 3341 stanovnika i 23 zaseoka. Putujući drumom, ne možete zaobići dvorac Podsreda, remek-delo romaničke arhitekture.

Malinska (Primorsko-goranski, Hrvatska)

Posle svih ovih putovanja, treba nam mali predah: a gde bolje od jadranske obale? Ostrvo Krk, sa svojim tirkiznim morem, nazubljenom obalom i prelepim, mirnim plažama izgleda upravo ono što je lekar naredio. Treba napomenuti da uticaj globalnog zagrevanja na temperature nije ograničen samo na kopnene regione, jer se čak i ostrvska regija Malinska-Dubašnica pojavljuje na našoj listi.

Subotica (Vojvodina, Srbija)

Sada smo zaista na Balkanu! Odjek jučerašnjih bitaka, podsećamo na kulturno i jezičko bogatstvo ovog dela Evrope. Kažu da je srpski grad Subotica u svojoj istoriji menjao ime više od 200 puta. U centru grada, koji karakteriše secesijska arhitektura, nalazi se druga najveća sinagoga u Evropi.

Rona de Sus (Maramureš, Rumunija)

Nastavljajući na sever, stižemo do Rona de Sus. Ovaj grad od 4710 stanovnika nalazi se na korak od ukrajinske granice i ogromnog parka prirode Maramureš. Ovde su katolička zvona praćena zvonima pravoslavne crkve. Više od pet vekova, pa sve do 1934. godine, lokalna privreda se zasnivala na eksploataciji soli na otvorenom: tragovi se vide u brojnim barama formiranim u presušenim rudnicima.

Belogradčik (Vidin, Bugarska)

Dolaskom u Belogradčik u Bugarskoj (8400 stanovnika), atmosfera se menja. Na periferiji grada, pejzaž deluje uzburkano, razbacano velikim talasima kamena i zelene pene. Jedan detalj nas podseća da smo od Mediterana udaljeni koliko i Crno more: stara tvrđava, citadela Kaleto, ugnezđena između dve stenske formacije.

Debar (Severna Makedonija)

Boraveći u planinskom regionu Balkana, krećemo ka jugu: u Debar, Severna Makedonija, blizu zapadne granice zemlje. Ovaj grad sa 20.000 stanovnika uglavnom je naseljen albanskim stanovništvom. Nalazi se u neposrednoj blizini istoimenog veštačkog jezera, drugog po veličini u zemlji, koje koristi impozantna hidroelektrana i za navodnjavanje useva nizvodno.

Vore (Tirana, Albanija)

Do Albanije preko Debra je lako: samo se prođite duž Crnog Drina i bićete tamo posle nekoliko stotina metara. Zatim prelazeći veličanstveni planinski pejzaž prema Jadranskom moru, konačno stižete do Vore. Smešten na granicama ravnice Tirane, Vore je pogodno mesto za odmor: na pola puta između glavnog grada i peščanog zaliva Durazo, u blizini međunarodnog aerodroma. Između ostalog, grad se može pohvaliti i dvorcem iz 15. veka.

Timpaki (Krit, Grčka)

Da bismo dovršili ovaj vijugavi itinerer, ima li boljeg mesta od genijalne Dedelove zemlje izgnanstva? Naše putovanje se završava u grčkom gradu Timpaki, na ostrvu Krit. Potpuno uništen tokom Drugog svetskog rata, sada je očaravajuća turistička destinacija na južnoj obali. Nedaleko je poznata plaža Matala, ali i ruševine palate Fastos.